



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia**

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

**Tomás <de Jesus>**

**Coloniæ Agrippinæ, 1684**

Pars IV. De Communicatione in genere cum Infidelibus.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38601**



arbitrio boni viri, qui expensis prudenter & mature, postquam DEUM assidue oraverit, omnibus circumstantijs, maxime utilitatis, quæ est rationem proprii sanguinis sequetur, an (inquam) major futura sit utilitas animarum, ut si probabiliter fructus aliquis tam pro adducendis infidelibus ad Christianam Religionem, quam confirmandis, & stabiliendis Catholicis in fidei confessione speretur. Et hoc est quod voluit D. Iulianus d. cap. 23. ubi supra: cujus verba si rectè considerentur duo apertissime explicant. Primum, quando ultra se

quis debeat offerre labori: non enim dixit martyrio (hoc enim directè non licet) sed labori, id est operi alicui bono cum labore conjuncto, ad quod sequatur martyrium. Secundum, quando declinandus sit ille labor, qui ansam præbet martyrio, quando verò sit amplectendus; licet Scholiastes ibi non fuerit assecutus mentem Iuliani. Hæc sub iudicio doctiorum.

DE PROCURANDA CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM.

LIBRUM V. PARS IV.

De Communicatione in genere cum Infidelibus.

DUBIUM I.

An, & quatenus liceat communicare cum Infidelibus tam in conversatione, quam in alijs?

Infideles alij numquam in Ecclesie gremio fuerunt, ut Gentiles, & Judæi: Alij fuerunt aliquando in ea, & in illos habet quoddam jus Ecclesia ratione baptismalis characteris, ut hæretici & schismatici. Præterea communicatio, aut contingere potest in actionibus non spectantibus propriè ad infidelitatem, ut in politica conversatione, & convictu &c. aut est in ipsius actionibus infidelitatis, quæ spectant ad cultum superstitiosum, idque vel directè, ut simul cum infidelibus sacrificando idolis; aut indirectè aliquo modo, ut suppeditando infidelibus materiam ad cultum superstitiosum.

Conclusio prima. Nullatenus licet cum infidelibus communicare in aliquo opere infidelitatis directè: nam omnia huiusmodi opera sunt per se mala.

Conclusio secunda. Certum est non licere extra casus necessitatis communicare ullo modo cum infidelibus hæreticis, apostatis, cum sint ab Ecclesia excommunicati: quod tantum intelligi debet, de hæreticis nominatim excommunicatis, juxta tenorem Extrav. de. Ad evitanda: de qua nos infra lib. septimo latius dicemus, agentes de communicatione cum hæreticis.

Conclusio tertia. Cum infidelibus alijs, qui nec sunt hæretici, nec apostatæ, licet possunt politicè communicare illi, qui sunt in fide solidi, quoniam tales infideles non sunt excommunicati ab Ecclesia, cum sint extra illam, & aliunde nullum tunc imminet periculum ex illorum conversatione. Qui autem infirmi sunt, non debent cum huiusmodi infidelibus communicare: nam exponerent se periculo, ut docet D. Thom. 2. 2. quest. 10. artic. 9.

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

Conclusio quarta. Licet Catholicis vendere infidelibus ea, quibus constat eos ab utroque ad superstitiosum cultum, iusta & rationabili causa, ut verbi gratia, vendendo Judæis agnum, instante festo Paschatis, aut idolum alicui gentili. Ita docet Gregor. de Val. secunda secunda, quest. 10. punct. quinto, secutus Sylvest. ver. Infidelitas, quest. quarta. Ubi rectè distinguit de causa, qua inducitur quis, ut rem suppeditet infidelitatem vel illa est rationabilis propter necessitatem aliquam, & tunc licitum erit suppeditare quamcumque rem quocumque modo destinatum ad malum usum, quoniam non tenetur quis cum notabili detrimento suo, consilere spirituali indemnitate alterius, sed potest commoditatem suam spectando negligere lapsum alterius spiritualem, quando non tenetur illum vitare. Si vero quis non habeat causam rationabilem suppeditandi, vel vendendi rem infideli, qua is est abusus, peccabit suppeditando, quoniam ex charitate tenetur quilibet quantum in se est impedire peccatum proximi, si hoc potest, absque notabili detrimento. Ita docent hi auctores, & existimant distinctionem hanc rationabilis, aut irrationabilis causæ pro regula habendam in huiusmodi, & similibus casibus, quando præbentur materiam peccandi sine intentione, ut possimus discernere quando sit peccatum ex parte nostra, & quando non. Cajetanus verò Secunda secunda quest. 169. artic. secundo ad quartum, alia usus est distinctione. Aut enim, inquit, quæ venduntur paganis, per se ad superstitiosos eorum ritus, aut ceremonias spectant, ut idolum, vestis sacerdotalis, superstitiosa fana sive synagogæ superstitiosis usus destinata: aut sunt res mediæ, & indifferentes, ut sunt herba, flores, animalia, &c. Prioris generis res non licet vendere infidelibus: posterioris verò generis licet ex mente Cajet. vendi possunt. Hæc circa communicationem cum infidelibus in genere dicta sufficiunt; cetera, quæ peculiariter spectant ad communicationem tam cum hæreticis, schismaticis, Judæis, & Saracenis, quam cum Gentibus habendam suis proprijs locis latius prosequemur.

Interim tamen illud animadvertere oportet, ad

Greg. de Valent. Sylvest.

Cajetan.





ad Missam audiendam non debere admitti infideles, Ethnicos, Judæos, Hæreticos, Excommunicatos, Interdictos, Schismaticos, Incestuosos, Simoniacos, Infames, *Cap. Cleros distinct.* 21. & alibi sæpè in jure Canonico habetur expressè. Possunt tamen hi omnes ad prædicationem verbi Dei audiendam cum ceteris admitti, si non sint denunciati, ut videntur juxta *Cap. Episcopus nullum de consecrat. distinct. prima. Cap. Judæi quorum, de consecrat. distinct. quarta* junctis gloss. quæ conciliant capitula quæ videntur contraria; de quo Navar. *Manu. cap. 25. num. 56. & cap. 27. num. 36.* ad quæritum dubium.

Est tamen inter Infideles, & Fideles excommunicatos, aut interdictos denunciatio specialis differentia: nam propter infideles advenientes non deseritur Missa jam incepta. Propter excommunicatum autem vel interdictum denunciatum adstantem, Missa cæpta est relinquenda, si ante initium facti Canonis, seu ante consecrationem accedat, donec talis exeat Ecclesiam, momentibus ceteris adstantibus. Quod si nollet exire, ejiciatur ab eis; sed si metuatur seditio & sanguinis effusio, Missa relinquatur à Sacerdote, omnesque abibunt.

## DE PROCURANDA CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM LIBER VI.

De unione Schismaticorum omnium cum Ecclesia  
Catholica procuranda.

### P R O L O G V S.



Vemadmodum divinæ charitatis unio, quæ membra Ecclesiæ vivo suo capiti Christo coaptat & adstringit, DEO gratissima est: ita vehementer displicet membrorum divisio, quæ spiritum pacis & dilectionis extinguit. Quamobrem qui inter veros Ecclesiæ filios rem DEO acceptissimam facere cupiunt, in conversionem Schismaticorum, qui ab Ecclesiæ Romanæ corpore seipfos dividerunt, serio incumbere debent; quod subjectis rationibus persuaderi videtur.

*Prima:* Negari planè non potest, quin Ecclesia Latina Græcæ, & alijs Orientis provincijs, ubi schisma grassatur, plurimum debeat, cum ab eis pretiosissima bona, antequam scinderetur, receperit. Floruerunt quippe ibi Patres sanctitate ac doctrina celeberrimi, quorum monumentis erudimur, & ad pietatem incendimur. Quis ergo non videat, dolendum esse, quod pars Ecclesiæ nobilium germinum productrix se à summorum Pontificum obedientia subtraxerit? eoque dolore unà cum gratitudinis stimulo ad schismaticorum reductionem non excitetur?

*Secunda:* Clarissima Concilia in Ecclesia Græca ac Orientali celebrata sunt; & profectò pios animos intimè mover divisio ejus partis, in qua unio tot sanctorum facta, & ad commune totius orbis bonum derivata fuit. Quocirca pro parte illa refarcienda JESV Christi famuli strenuè laborare debent.

*Tertia:* Ipsa gentis ruditas summa commiseratione digna est, præsertim si cum vitiorum colluvie jungatur. Et quidem eò amplius adjuvanda esset, quò salutis propinquior est, cum minus quàm infideles, à Christo recedat. Ordo enim divinæ charitatis exposcit, ut eò plus dilectionis impendatur, quò quis vobis conjunctior est.

*Quarta:* Notum est ex schismaticis aliquos hæc ætate nostra misisse Legatos, qui summis Pontificibus obedientiæ obsequium redderent, pro his, qui Romam venire nequibant. Et licet postea ad vomitum redierint, fortasse non proflus tota defectionis causa in eorum fragilitatem refundenda est, cum probabile sit multos ex ipsis in Ecclesiæ obedientia fuisse perseveraturos, si ministros Latinos hæc facti fuissent.

Denique charitas ipsa validissimam rationem producit, ut quo quis DEO conjunctior est, eò fortius omnem divisionem à proximorum animis depellat. In ea verò missione, quæ ad Schismaticos instituitur (ut admixtos Schismaticos hæreticos præteream) pro charitate pugnatur, quodam scilicet prælij genere, quod veros Christi amicos decet: qui ferre non possunt Christi vestem discindi. Atque utinam Ecclesiæ Principes in adunando grege diviso plurimum auctoritatis & operæ, igne charitatis incensi, ponerent, ut fieret Christi vestis contexta per totum, & antiquæ sanctitatis forma rediret.

Schismaticorum autem reductionem in duo præcipua capita dividemus. Primum erit de Græcorum ac Ruthenorum procuranda salute. Deinde de Orientalibus omnibus juvandis, quorum maximus est numerus, Deo dante, dicemus.

LIBRI